

Skriftlighedskravet indebærer, at det ikke er tilstrækkeligt, at den mistænkte mundtligt tilkendegiver, at tvangsindgrebet kan gennemføres efter de forvaltningsretlige regler.

At samtykket skal gives på et »frivilligt« grundlag betyder, at samtykket ikke må være afgivet under tvang. Det skal således stå den mistænkte frit for, om vedkommende ønsker at give afkald på de retsgarantier, der følger af retsplejelovens regler om strafferetsplejen.

I kravet om, at samtykket skal ske på et »specifikt« grundlag, ligger, at det klart og utvetydigt skal fremgå, hvad det er, der meddeles samtykke til. Det skal således bl.a. fremgå, hvad det er for tvangsindgreb, som den mistænkte samtykker i, at myndigheden kan gennemføre.

At samtykket skal gives på et »informeret« grundlag betyder, at den mistænkte skal være klar over, hvad det er vedkommende meddeler samtykke til. Myndigheden skal således sikre sig, at der gives den mistænkte tilstrækkelig information til, at den pågældende kan vurdere, hvorvidt samtykke skal meddeles. Myndigheden skal således bl.a. oplyse om, at den mistænkte ikke har pligt til at acceptere gennemførelsen af et tvangsindgreb efter de forvaltningsretlige regler, ligesom myndigheden skal gøre den mistænkte bekendt med, at de oplysninger, der vil blive tilvejebragt, senere kan komme til at indgå i en straffesag mod den pågældende.

Et meddelt samtykke kan til enhver tid tilbagekaldes. Tilbagekaldes samtykket betyder det, at tvangsindgreb herefter alene vil kunne gennemføres efter reglerne i lovforslagets § 9, stk. 1-3. Der stilles ikke formkrav til den mistænktes tilbagekaldelse af samtykke. En sådan tilbagekaldelse vil således kunne ske såvel mundtligt som skriftligt.

Til kapitel 4

Retten til ikke at inkriminere sig selv mv.

I kapitlet fastsættes regler for, i hvilket omfang regler i lovgivningen mv. om pligt til at meddele oplysninger til den offentlige forvaltning gælder, når en person er mistænkt for at have begået et strafbart forhold.

Reglerne vil – ligesom lovforslagets kapitel 3 – gælde, hvad enten myndigheden selv har adgang til at søge et eventuelt strafbart forhold afsluttet ved en administrativ bøde (bødeforelæg), eller myndigheden ikke har en sådan adgang og derfor i alle tilfælde vil være henvist til at lade en videre behandling af spørgsmålet om fastsættelse af straf overgå til politiet.

Til § 10

Til stk. 1

Bestemmelsen skal bl.a. ses i sammenhæng med den praksis, som knytter sig til artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorefter en person, som er anklaget for en forbrydelse, har ret til ikke at udtale sig om den påståede forbrydelse og til ikke at blive tvunget til at medvirke til at opklare den påståede forbrydelse.

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger i pkt. 4.1, er det efter omstændighederne forbundet med en vis usikkerhed at afgøre, om en person er »anklaget« for en forbrydelse i konventionens forstand og dermed kan påberåbe sig forbudet mod selvinkriminering.

Udtrykket »forbrydelse« i konventionen omfatter først og fremmest tilfælde, hvor der til en lovovertrædelse er knyttet sædvanlige strafferetlige sanktioner i form af bøde, frihedsstraf mv. Herudover antages det, at udtrykket efter omstændighederne også omfatter lovovertrædelser, hvortil der er knyttet sanktioner, som efter national lovgivning ikke henregnes til strafferetsplejen, men som uanset dette kan sidestilles med straf.

På den anførte baggrund fastsætter bestemmelsen i lovforslagets § 10, stk. 1, at administrative myndigheder må afstå fra at benytte oplysningspligter over for en person, mod hvem der er rettet en konkret mistanke om, at vedkommende har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf. Det gælder dog ikke, hvis det kan udelukkes, at de oplysninger, som søges tilvejebragt, kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse.

Bestemmelsen omfatter de tilfælde, hvor der i lovgivningen mv. er fastsat pligt til at meddele oplysninger til en offentlig myndighed. Det gælder uanset, om en overtrædelse af oplysningspligten kan sanktioneres med straf eller kan gennemtvinges ved f.eks. tvangs bøder.

Bestemmelsen gælder, hvad enten den mistænkte er en fysisk eller juridisk person.

Udtrykket »straf« i bestemmelsen skal forstås i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, jf. pkt. 4.1 i de almindelige bemærkninger samt Retssikkerhedskommissionens betænkning side 68f med omtale af konventionens udtryk »anklaget for en forbrydelse«.

Med hensyn til kravet om, at der skal foreligge en konkret mistanke, må det som udgangspunkt være afgørende, om myndighedens mistanke er så stærk, at der ville være grundlag for inden for strafferetsplejen